

НАУКОВА ХРОНІКА

Ірина Левчук

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛІНГВОСТИЛІСТИКА ХХІ СТ.: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ» (м. Луцьк, 2–4 вересня 2017 року)

2–4 вересня 2017 року на базі практик табору «Гарт» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відбулася **III Міжнародна наукова конференція «Лінгвостилістика ХХІ ст.: стан та перспективи розвитку»**, організована кафедрою історії та культури української мови спільно з Інститутом української мови НАН України, Університетом ім.Ф. Палацького (м. Оломоуц, Чеська Республіка), Товариством української літератури при Спілці білоруських письменників (м. Мінськ, Республіка Білорусь), Українською науково-педагогічною спілкою «Берегиня» (Республіка Білорусь).

Учасників заходу привітали головні натхненники наукового спілкування й керівники оргкомітету: декан факультету філології та журналістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук, доцент **Юрій Васильович Громик** і завідувач кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук, професор **Світлана Калениківна Богдан**.

У вітальних словах наскрізно звучала теза про надзвичайну актуальність проблем, обговоренню яких присвячено конференцію, зокрема:

- взаємодії функційних стилів у сучасній українській мові;
- дослідженню стилістичної організації різних типів тексту;
- стилістики онімних найменувань і діалектного мовлення як джерела лінгвостилістичного аналізу;
- методології й засад медіалінгвостилістичних досліджень;
- основних аспектів лінгвоперсонології в контексті стилістичних студій;
- застосування сучасних методик викладання стилістики й культури мови в освітніх закладах різних рівнів.

Жваве обговорення викликала пленарна доповідь **І. Д. Фаріон** (Львів) «**Ідіостиль Івана Пулюя крізь призму динаміки мовної норми**», присвячена увиразненню мовного портрета вченого-фізика зламу ХІХ–ХХ століть у контексті сучасних здобутків лінгвоперсонології. Професор наголосила на його винятковій ролі не лише в розбудові релігійного стилю української мови, а і в утвердженні «української мови за бездержавних обставин», у формуванні націєцентричного виміру української науки.

Н. В. Піддубна (Харків) продовжила лінгвоперсонологічний вимір сучасних досліджень доповіддю **«Прецедентні релігійні імена в еготекстах Тараса Шевченка»**, розглянувши особливості вживання прецедентних релігійних імен у щоденниковому й епістолярному дискурсах автора.

О. Р. Микитюк (Львів) у доповіді **«Антропонімійний антагонізм у Дмитра Донцова»** детально проаналізувала антропонімійне поле праць «головного ідеолога українського націоналізму».

Результати аналізу аксіологічної фразеології публіцистичного дискурсу Михайла Грушевського представила **С. І. Поворознюк** (Київ) – доповідь **«Фразеологічні засоби експлікації оцінки в публіцистичному дискурсі Михайла Грушевського»**.

Лінгвоперсонологічний аспект досліджень у доповідях презентували також: **Н. П. Горик** (Луцьк) – **«Мовний образ Волинського Полісся в творчості Василя Гая»**, **М. В. Мірченко** (Луцьк) – **«Лінгвосинергетика поетичних текстів Лесі Українки»**, **Р. С. Омельковець** (Луцьк) – **«Фітономени як засіб увиразнення текстів Володимира Лиса»**, **О. І. Приймачок** (Луцьк) – **«Експресивні можливості міфонімів в оригіналі та перекладі «Лісової пісні» Лесі Українки»**.

О. М. Калита (Київ) у доповіді **«Концептуалізація біблійної лексики «хрест» в українських фразеологізмах уснорозмовного походження»** запропонувала схему, яка репрезентує структуру концепту «хрест».

Медіалінгвостилістичний аспект наукових пошуків представила **Н. В. Кондратенко** (Одеса) у доповіді **«Десять хвилин з прем'єр-міністром» як новий жанр українського політичного дискурсу**. Професор схарактеризувала структурно-семантичні та лінгвопрагматичні параметри одного із жанрів українського політичного дискурсу – «Десять хвилин з прем'єр-міністром», що поєднує елементи політичного звернення, звіту та програми, зацентрувавши на особливостях мовленнєвої поведінки мовця-політика.

Справжню дискусію, яка вимагає подальшого залучення не тільки провідних науковців-лінгвістів, а й ІТ-фахівців, розпочала **Н. Д. Бабич** (Чернівці) у доповіді **«Проблема розвитку мовної особистості в умовах технічного звуження духовного світу»**, зосередивши увагу на тому, як застерегти сучасну людину, особливо молоде покоління, від дегуманізації та соціальної самоізоляції. Професор запропонувала найсуттєвіші засоби актуалізації архіважливого прагнення людства виховувати мовну особистість, джерелом чого слугує національна культура й національна мова, недопущення нівеляції мовних норм і словникового багатства, яким, на переконання Н. Д. Бабич, загрожує «сакралізація» комп'ютера та тенети «світової павутини».

Актуальні проблеми стилістики онімних найменувань висвітлили в доповідях: **А. Дацкевич** (Республіка Білорусь) – **«Мікротопонімія**

колишнього села Пугачово на Берестейщині», В. Місіюк (Республіка Білорусь) – «Бересть: літературна норма як показник історичної пам'яті», О. Г. Нестерчук (Луцьк) – «Словотвір варіантів імен у творах Володимира Лиса «Століття Якова» та «Соло для Соломії», І. Д. Скорук (Луцьк) – «Функційно-семантичні особливості онімів у романі Валентини Мастерової «Смарагд», О. Шумер (Республіка Білорусь) – «Мікротопоніми сіл Стави і Огородники на Берестейщині».

Особливостям стилістики діалектного мовлення було присвячено ґрунтовні доповіді Г. Л. Аркушина (Луцьк) «Про статус пінських говірок (за романом Федора Одрача «Вощадь»)» та Ю. В. Громика (Луцьк) «Актуалізація західнополіських говірок у текстах українських та білоруських ЗМІ».

Про особливості лінгвальної та стильової організації історичних текстів йшлося у виступах Л. П. Павленко (Луцьк) – «Требник» Петра Могили: мовно-стильові параметри», С. М. Локайчук (Луцьк) – «Глоси Пересопницького Євангелія в контексті міжстильової взаємодії».

Л. В. Голоух (Луцьк) розглянула доміанти звукової та синтаксичної організації художнього тексту в доповіді «Ритмомелодика прозових текстів Євгена Пашковського».

Н. О. Данилюк (Луцьк) зосередила увагу на термінологічних аспектах стилістики – «Стилістичне забарвлення і стилістичне значення як терміни лінгвостилістики».

Проблеми жанрової специфіки порушили в доповідях О. Г. Ковальчук (Луцьк) – «Традиції і новаторство мовостилістики повстанських пісень у контексті українського фольклору» – і Т. М. Тарасюк (Луцьк) – «Сучасна наукова стаття з мовознавства: пошук гармонії національного та світових стандартів».

У контексті освітньої реформи особливу увагу привернули доповіді І. П. Левчук (Луцьк) «Тренінгові акметехнології у формуванні професійної компетентності майбутніх журналістів» та О. А. Маленицької (Луцьк) «Мотиваційний компонент у технології компетентнісного навчання мовних дисциплін у виші», у яких науковці розглянули ефективні інноваційні методи й засоби навчання мови, апробовані у вищій школі.

Засадничою та знаковою для учасників конференції стала наукова доповідь С. К. Богдан (Луцьк) – «Лінгвальні орієнтації Лесі Українки (до питання «Чи була письменниця ще й «завзятим лінгвістом?»)», – у якій дослідниця переконливо аргументувала твердження про Лесю Українку як одного з перших українських соціолінгвістів, детально прокоментувавши її переклад праці Френсіса Фегі «Справа ірландської мови».

Актуально звучали виступи молодих науковців: к. ф. н. Н. С. Приходько (Луцьк) «Семантико-стилістичне навантаження знака оклику в сучасній поезії», к. ф. н. А. Ю. Яворського (Луцьк) «Берестейська говірка в художніх

перекладах Федора Климчука», аспірантів Ю. В. Грицевича (Луцьк) «Народні назви хвороб у текстах західнополіського фольклору», Л. Б. Романюк (Луцьк) «Мовний вияв мовчання й тиші в «Лісовій пісні» Лесі Українки», О. В. Хвіщука (Луцьк) «Демінутиви та аугментативи як твірні основи прізвищ жителів м. Нововолинська Волинської області» тощо.

Загалом у роботі III Міжнародної наукової конференції «Лінгвостилістика XXI ст.: стан та перспективи розвитку» взяли участь 110 дослідників із України, Білорусі, Чехії та Болгарії.

Було проведено також круглий стіл «**Активізація міжстильової взаємодії сучасного мовного простору: проблема норми**», який засвідчив виразне розмивання стильових меж у багатьох сучасних жанрах і зміну стильових парадигм.

У межах конференції в неофіційній атмосфері відбулася **презентація** нових наукових і навчальних видань працівників кафедри історії та культури української мови та їх креативних проєктів, що викликало особливе зацікавлення учасників. Мали можливість представити свої видання й гості, зокрема, білоруська письменниця українського походження, голова Товариства української літератури при Спільці білоруських письменників **Наталка Бабіна** презентувала білорусько-український альманах «Справа».

Наукове спілкування продовжувалося й під час **екскурсії «Скарби Шацького краю»** (під час якої учасники мали нагоду почути говірки Прибужжя та познайомитися з народними майстринями-вишивальницями), **мистецької імпрези «На хвилях Світязю ми зустрічаємось»**, а приємним дарунком на спомин для кожного учасника стали власноруч виплетені вироби з соломки на **майстер-класі** заслуженого майстра народної творчості України **Марії Кравчук**.

Матеріали конференції опубліковано в збірнику наукових праць «Лінгвостилістичні студії» (№ 6, № 7).

Стаття надійшла до редколегії 11.09.2017